

Het verloop van de sociaal-economische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen¹

Nele Depestel

Stafmedewerker GOM - West-Vlaanderen

Werkloosheid (bron : VDAB)

Eind december 2000 waren er in West-Vlaanderen 26.421 werklozen² (zie figuur 1). Op jaarbasis daalde de werkloosheid in december met 11,7%. Het jaargemiddelde van de werkloosheid daalde in 2000 met 12,5%.

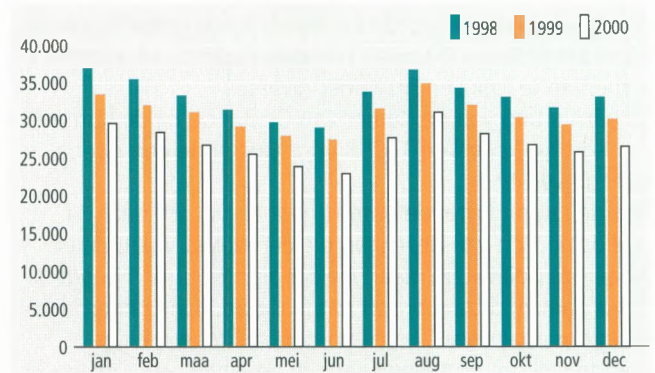
Het aantal werklozen in december 2000 bestond uit 10.962 mannen (41,5%) en 15.459 vrouwen (58,5%). De daling op jaarbasis was niet alleen in december, maar ook in alle voorgaande maanden van 2000 groter bij de vrouwen dan bij de mannen. Het aandeel van de vrouwen in de totale werkloosheid nam daardoor continu af. Eind 1999 bedroeg hun aandeel nog 59,4%, eind 1998 nog 60,7%. **Figuur 2** toont duidelijk dat de kloof tussen de mannelijke en de vrouwelijke werkloosheid in de afgelopen vijf jaar continu afnam.

Het Vlaamse Gewest telde in december van vorig jaar 159.585 werklozen waarvan 42,6% mannen. Op jaarbasis daalde de werkloosheid met 11,6%.

In het jaar 2000 nam de werkloosheid in West-Vlaanderen ook in alle arrondissementen afzonderlijk zeer sterk af. Enkel in de arrondissementen Oostende (-9,4%) en Veurne (-6,5%) was de afname in 2000 ten opzichte van 1999 kleiner dan 10%. In de arrondissementen Diksmuide (-19,1%) en Ieper (-17,1%) was de relatieve afname het grootst; gevolgd door de arrondissementen Tielt (-14,1%) en Brugge (-14,0%). In de arrondissementen Roeselare en Kortrijk tenslotte bedroeg de relatieve afname respectievelijk 12,5% en 11,1%.

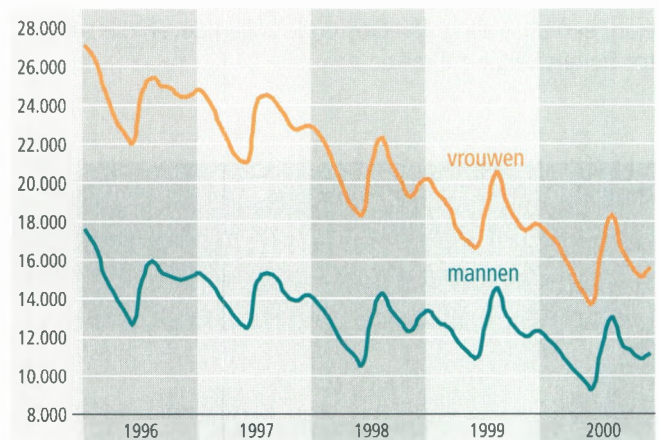
Van het totaal aantal werklozen in West-Vlaanderen was vorig jaar gemiddeld 25,0% jonger dan 25 jaar. In 1999 bedroeg het aandeel van de jeugdwerkloosheid 26,2%. De jeugdwerkloosheid nam dus sneller af dan de totale werkloosheid. Net het omgekeerde kan gezegd worden van de werklozen ouder dan 45 jaar. Hun aandeel steeg van 22,1% in 1999 naar 23,2% in 2000.

Figuur 1
Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden

Bron: VDAB, Grafische verwerking: GOM - West-Vlaanderen

Figuur 2
Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden in West-Vlaanderen naar geslacht, 1996-2000

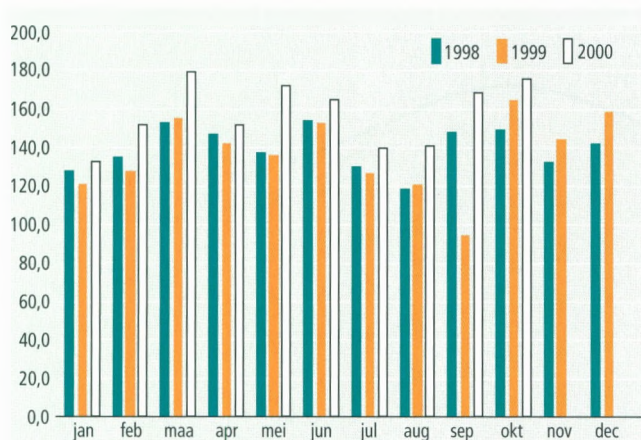
Bron: VDAB, Grafische verwerking: GOM - West-Vlaanderen

De gegevens naar studieniveau tonen dat vooral de laaggeschoolden profiteerden van de werkloosheidsdaling in 2000. Het aantal werklozen met hoogstens een diploma lager onderwijs nam af met 16%, deze met een diploma secundair onderwijs met 13,8%, deze met een diploma hoger onderwijs met 8,3%. Daarnaast was het overgrote deel van de werkloosheidsdaling bestemd voor de langdurige werklozen (minstens één jaar werkloos). Hun aantal nam in 2000 af met 15,8%. Het aantal werklozen dat ten hoogste één jaar werkloos was daalde met 10,1%. Het aandeel van de langdurige werkloosheid nam hierdoor af van 42,1% in 1999 naar 40,5% in 2000.

Lopende werkaanbiedingen (bron : VDAB)

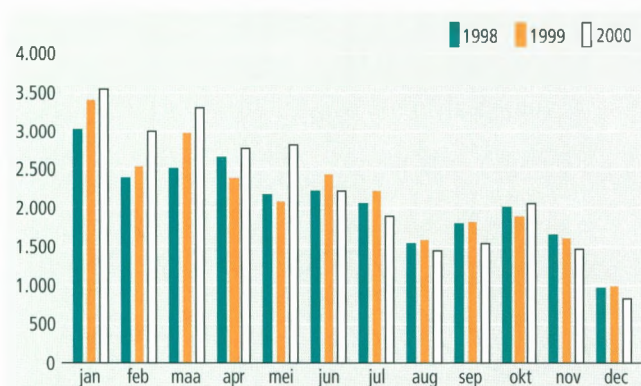
Eind december 2000 waren er in West-Vlaanderen 4.303 lopende werkaanbiedingen bij de VDAB. Ten opzichte van december 1999 is dit met meer dan één derde verminderd. Sedert september 2000 neemt het

Figuur 3
 Evolutie van de omzet van de grote bedrijven in West-Vlaanderen, in miljard fr.*

* Bedrijven met een minimumomzet van 20 miljoen fr., met zetel in West-Vlaanderen.
 Bron: NIS, Grafische verwerking: GOM-West-Vlaanderen

Figuur 4
 Evolutie van de inschrijvingen van nieuwe personenwagens in West-Vlaanderen

Bron: FEBIAC, Grafische verwerking: GOM-West-Vlaanderen

aantal lopende werkaanbiedingen af bij de VDAB. Ook het aantal ontvangen vacatures daalt op jaarbasis sedert september. De verklaring ligt in het feit dat vanaf september de vacatures beheerd door de werkgever (waaronder deze van de uitzendkantoren) weggevallen zijn³. Daarvoor kenden we sedert begin 1997 een continu en zeer grote toename op jaarbasis van zowel de ontvangen als het aantal lopende werkaanbiedingen. Zonder de wijziging in de VDAB-statistieken, zou deze trend worden verdergezet.

Tijdelijke werkloosheid (bron : RVA)

Het gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid⁴ bedroeg in december 2000 in West-Vlaanderen 4.185 personen, wat 3,4% meer is dan in december 1999. In alle vorige maanden van 2000 was er een relatief grote daling van de tijdelijke werkloosheid, zodat de tijdelijke werkloosheid in 2000 gemiddeld 26,5% lager lag dan in 1999.

Bouwvergunningen (bron : NIS)

In oktober 2000 werd in West-Vlaanderen de bouw van 524 woningen vergund⁵. Ten opzichte van oktober 1999 is dit weliswaar 20,4% minder, maar slechts in drie maanden van 2000 was er een afname op jaarbasis (januari, juli en oktober). Over de periode januari-oktober werden in totaal 6,2% meer bouwvergunningen voor woningen afgeleverd in West-Vlaanderen dan in dezelfde periode van 1999.

Omzet (bron : NIS)

De grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen⁶ realiseerden in oktober 2000 een omzetcijfer van 175,4 miljard fr., wat 6,5% meer is dan in oktober 1999. Ook in alle voorgaande maanden van 1999 lag het omzetcijfer op jaarbasis hoger (zie figuur 3). Geglobaliseerd over de periode januari tot en met oktober lag het omzetcijfer 17,5% hoger in 2000 in vergelijking met 1999, gecorrigeerd voor inflatie⁷ is dit 14,6%.

Investeringen (bron : NIS)

Het investeringscijfer van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen⁸ lag in oktober 2000 net iets lager dan in oktober 1999 en bedroeg 6,5 miljard fr. Ook in augustus waren de investeringen op jaarbasis kleiner, maar over de periode van januari tot en met oktober 2000 werd toch 13,1% meer geïnvesteerd dan in dezelfde periode van 1999.

Faillissementen (bron : NIS)

In december 2000 gingen 40 ondernemingen uit West-Vlaanderen failliet. Ten opzichte van december 1999 zijn dit er 12 minder. Over het jaar 2000 werden in totaal 6,3% minder faillissementen opgetekend dan in 1999.

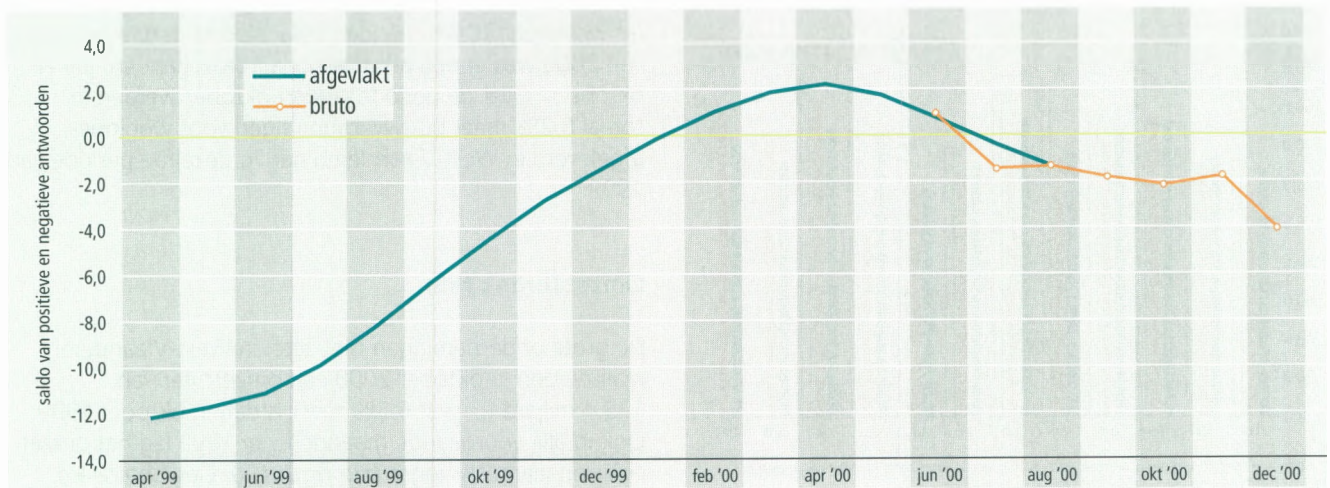
Uitvoer (bron : INR)

Ten opzichte van het vorige conjunctuuroverzicht⁹ zijn nog geen recentere gegevens over de uitvoer beschikbaar.

Nieuwe personenwagens (bron : FEBIAC)

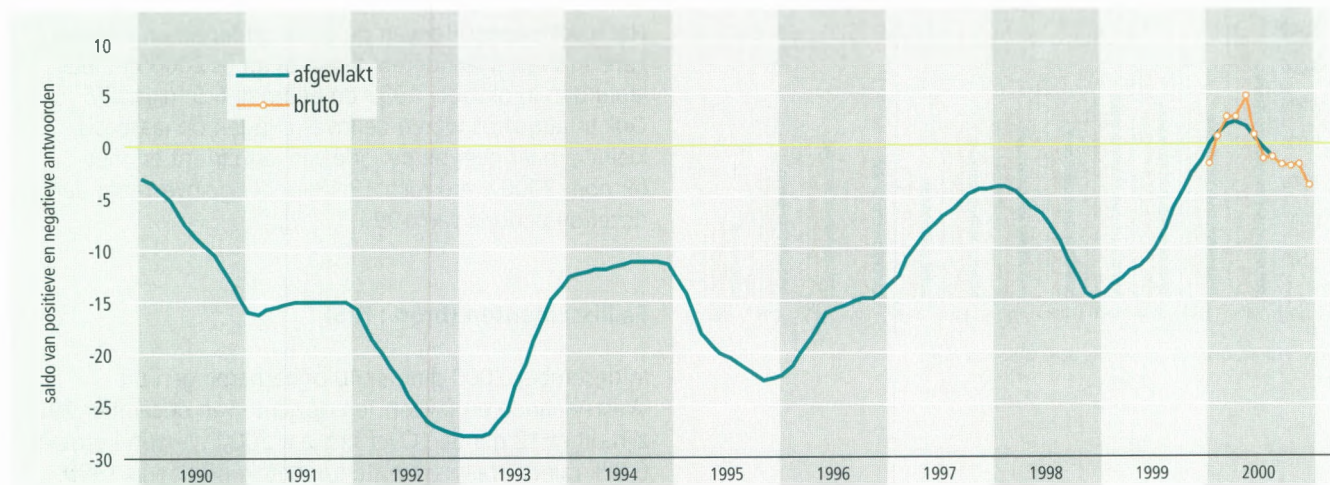
Zoals elk jaar is het aantal inschrijvingen van nieuwe wagens zeer laag in december. Eind december 2000 werden in West-Vlaanderen slechts 822 nieuwe personenwagens ingeschreven, wat bovendien 17,2% minder is dan eind 1999 (zie figuur 4). Het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens daalt sedert juni relatief sterk op jaarbasis, met uitzondering van de maand oktober. In totaal werden in 2000 toch nog 3,5% meer nieuwe wagens ingeschreven dan in 1999, vooral door de sterke stijgingen op jaarbasis in de eerste helft van 2000.

Figuur 5
Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen,
april 1999 - december 2000

Bron: NBB, Grafische verwerking: GOM-West-Vlaanderen

Figuur 6
Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen,
1990-2000

Bron: NBB, Grafische verwerking: GOM-West-Vlaanderen

Conjunctuurindicator van de Nationale Bank (bron : NBB)

In december bereikte de conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen een waarde van $-4,1^{10}$ (zie figuur 5). In december bereikte de curve het laagste peil van het jaar. Na de forse klim in 1999 bleven de brutowaarden aanvankelijk verbeteren in de eerste maanden van 2000, maar vanaf juni werd een daling van de brutowaarden ingezet. De afgevlakte curve, die met enkele maanden vertraging berekend wordt, bereikte een piek in april 2000, maar zit vanaf mei in een neerwaartse beweging. Reden tot ongerustheid is er echter niet. De conjunctuurcurve bereikte eind 1999, begin 2000 immers waarden die het in het laatste decennium nog nooit gehaald had (zie figuur 6).

De verschillende deelindicatoren van de synthetische indicator vertonen ook een dalende tendens. Het verloop van de deelindicator van de industrie is identiek aan de synthetische curve. Deze deelindicator weegt ook het zwaarst in de synthetische barometer. De brutowaarden van de conjunctuurcurve ruwbouw voor West-Vlaanderen toonden de laatste maanden een wisselvallig verloop, de afgevlakte curve lijkt enigszins te stabiliseren. De handelscurve is ook over haar hoogtepunt heen en vertoont een dalende tendens.

Besluit

De arbeidsmarktindicatoren doen het nog steeds zeer goed. De werkloosheid daalde in december met 11,7% op jaarbasis. Vooral de jongeren, de laaggeschoolden en de langdurige werklozen profiteren van de dalende werkloosheid. Het aantal lopende werkaanbiedingen nam weliswaar af op jaarbasis maar de verklaring ligt integraal in een wijziging in de opmaak van de statistieken door de VDAB. De tijdelijke werkloosheid lag in 2000 méér dan 26% lager dan in 1999.

De evolutie van de indicatoren van vraag en aanbod loopt uiteen. In oktober 2000 lag het aantal vergunde woningen in West-Vlaanderen een kwart lager dan in oktober 1999, maar over de periode vanaf januari werden op jaarbasis 6,2% meer vergunningen afgeleverd. De omzet- en investeringscijfers van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen waren in de periode van januari tot en met oktober 2000 globaal respectievelijk 17,5% en 13,1% hoger dan in dezelfde periode van 1999. In 2000 werden in West-Vlaanderen ook 6,3% minder faillissementen opgetekend dan in 1999. Het consumentenvertrouwen, gemeten aan de hand van de inschrijvingen van nieuwe personenwagens, lijkt toch sedert de tweede helft van 2000 af te nemen. Het aantal inschrijvingen lag in deze periode bijna 10% lager dan in 1999. Over het ganse jaar 2000 werden toch nog 3,5% meer nieuwe wagens ingeschreven, door de sterke stijging in de eerste jaarhelft.

Ook het ondernemersvertrouwen neemt af. De conjunctuurbarometer zakte in december tot het laagste peil van het jaar. De daling is vooral te wijten aan de deelindicator van de industrie. De conjunctuur in West-Vlaanderen lijkt over zijn top heen te zijn. Reden tot ongerustheid is er niet. Conjunctuuranalisten menen dat de economie, na een periode van forse groeiversnellingen, overschakelt op een gematigder tempo. De groei zal in 2001 minder dynamisch zijn, maar toch relatief stevig blijven.

- 1 Opmaak februari 2001
- 2 Onder werklozen wordt verstaan: het aantal niet-werkende werkzoekenden. Zij vertegenwoordigen het bij de VDAB ingeschreven arbeidsmarktpotentieel. In deze groep zijn onder meer de schoolverlaters, de vrij ingeschrevenen en een zeer diverse restgroep (met daarin de tijdelijk geschorsten) opgenomen. Een nadeel is wel dat de oudere werklozen met vrijstelling van inschrijving als werkzoekend (50 jaar of ouder) niet zijn opgenomen.
- 3 In de periode september-december ging het om 5.940 vacatures, waarvan er eind december nog 937 openstonden.
- 4 Er zijn twee statistieken beschikbaar met betrekking tot de tijdelijke werkloosheid. Ten eerste het aantal fysieke eenheden van de tijdelijke werkloosheid, wat overeenkomt met het aantal betalingen per maand of het aantal tijdelijke werklozen, ongeacht de duur van de tijdelijke werkloosheid. De tweede statistiek is het gemiddeld aantal van de tijdelijke werkloosheid, dat een betere indicator is voor de omvang van de tijdelijke werkloosheid, aangezien het aantal vergoedbare dagen van tijdelijke werkloosheid in verhouding gebracht wordt tot het aantal potentiële arbeidsdagen in de betrokken maand. In dit conjunctuuroverzicht wordt de tweede statistiek geanalyseerd. Deze cijfers mogen niet gebruikt worden als indicatie van de werklozen, omdat het gaat om personen die nog steeds door een arbeidscontract gebonden zijn, maar om tijdelijke redenen geen werk hebben. De voornaamste oorzaak van tijdelijke werkloosheid is van economische aard, maar ook weersomstandigheden, jaarlijks verlof voor beginnende werknemers, overmacht, technische stoornis of stakingen kunnen een oorzaak zijn.

- 5 Vergunde woningen in woongebouwen en in niet-woongebouwen.
- 6 Het feit dat de registratie gebeurt naar vestiging van de hoofdzetel betekent dat men niet noodzakelijk de economische activiteit in het betrokken arrondissement meet. Dit nadeel wordt afgezwakt doordat het hier over een evolutie doorheen de tijd gaat. Maandelijkse procentuele veranderingen zijn dan belangrijker dan absolute gegevens. Een tweede nadeel is dat enkel bedrijven met een omzet van 20 miljoen fr. of meer aangifte doen op maandbasis. Het kan zijn dat een bedrijf nu eens wel en dan weer niet beantwoordt aan dit criterium. Om dit nadeel te ondervangen is het aangewezen op provinciaal niveau te werken. 'Toetreders' en 'uittreders' vallen dan minder op en kunnen elkaar misschien meer compenseren dan als men werkt op het arrondissementele niveau.
- 7 Aan de hand van het indexcijfer der consumptieprijzen.
- 8 Zie voetnoot 6.
- 9 Nele Depestel, "Het verloop van de sociaal-economische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen", *West-Vlaanderen Werkt*, nr. 5, p. 202-205.
- 10 De constructie van de indicator van de Nationale Bank verloopt als volgt: er wordt maandelijks een enquêteformulier aan bedrijfsleiders verzonden. Daarin gaat men na hoe het gesteld is met een aantal facetten van de activiteit, de vraag en de vooruitzichten. Er zijn drie antwoordmogelijkheden: stijgend (positief), gelijkblijvend of dalend (negatief). De indicator is het saldo van de positieve en de negatieve antwoorden op deze vragen, en dit voor alle ondervraagden. In tegenstelling tot de nationale indicator worden de antwoorden per provincie niet gewogen. De maandelijkse resultaten van de enquête worden op een grafiek uitgezet. De curve wordt afgevlakt. Zo kan men de trend gemakkelijker onderkennen.

Energie- en teledistributie

Zuivere energie voor een zuivere toekomst